

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 224/05-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 19. októbra 2005 predbežne prerokoval sťažnosť E. V., R., zastúpenej advokátom JUDr. M. M., B., vo veci namietaného porušenia práva „na stíhanie len zo zákonných dôvodov a spôsobom, ktorý ustanovuje zákon“ podľa čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky odložením opakovaného podnetu Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky listom zo 6. mája 2005 č. k. IV/1 GPt 198/05-9 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť E. V. o d m i e t a pre nedostatok svojej právomoci.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. júla 2005 doručená sťažnosť E. V., R. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie jej „práva na stíhanie len zo zákonných dôvodov a spôsobom, ktorý ustanovuje zákon“ podľa čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) odložením opakovaného podnetu Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) listom zo 6. mája 2005 č. k. IV/1 GPt 198/05-9.

Zo sťažnosti vyplynulo, že: *«Dňa 12. 5. 2005 bol obhajcovi sťažovateľky uschovaný na pošte list Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky zo dňa 6. 5. 2005 sp. zn. IV/1 GPt 198/05. (...) Generálna prokuratúra Slovenskej republiky v uvedenom liste odložila opakovaný podnet obhajcu sťažovateľky zo dňa 7. 3. 2005 na preskúmanie zákonnosti*

vybavenia podnetu obhajcu sťažovateľky zo dňa 7. 2. 2005 na preskúmanie zákonnosti dozoru prokurátora Okresnej prokuratúry v Rimavskej Sobote v trestnej veci vyšetrovania trestného činu vydierania podľa § 235 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona, sp. zn. 1 P v 842/04 nadriadeným prokurátorom Krajskej prokuratúry v Banskej Bystrici, o ktorom bol listom zo dňa 1. 3. 2005, sp. zn. 3 Kpt 125/05 upovedomený obhajca sťažovateľky dňa 5. 3. 2005.

Generálna prokuratúra Slovenskej republiky odložila opakovaný podnet ako nedôvodný bez prijatia ďalších opatrení a stotožnila sa s vybavením podnetu zo dňa 7. 2. 2005 prokurátorom Krajskej prokuratúry v Banskej Bystrici, ktorý podnet odložil ako nedôvodný.

Prokurátorka Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky poučila obhajcu sťažovateľky v liste zo dňa 6. 5. 2005 o tom, že ďalšími podnetmi sa bude zaoberať a vybavovať ich iba v prípade, ak budú obsahovať nové skutočnosti.

V liste zo dňa 6. 5. 2005 sa konštatuje:

1. „Nakoľko v priebehu vyšetrovania vyšlo najavo, že skutok, pre ktorý bolo vedené skrátene vyšetrovanie a pre ktoré(y) bolo (voči) Vašej klientke vznesené obvinenie, je iným trestným činom, konkrétne trestným činom, na ktorý sa vzťahuje vecná príslušnosť vyšetrovateľa, vec automaticky prešla do vyšetrovania, čo je v súlade s platným Trestným poriadkom.“

2. „Čo sa týka vydania nového uznesenia o vznesení obvinenia, je potrebné uviesť, že postup vyšetrovateľky v tomto prípade bol nadbytočný, nakoľko bol dôvodný postup podľa § 163 ods. 5 Trestného poriadku. Napriek tomu, však nie (je) možné konštatovať, že by tento postup bol nezákonný. Je nepochybné, že pri vydaní nového uznesenia o vznesení obvinenia, ktoré fakticky nastalo, resp. i pri postupe podľa § 163 ods. 5 Trestného poriadku by bol právny stav rovnaký.“

3. „Som toho názoru, že v danom prípade nebol porušený zákon“ (...).»

Tomuto spôsobu vybavenia opakovaného podnetu sťažovateľka vyčíta najmä to, že hovoriť o automatickom prejení veci do vyšetrovania v súlade s Trestným poriadkom (ďalej aj „TP“) po tom, ako v priebehu vyšetrovania vyšlo najavo, že skutok, pre ktorý bolo vedené skrátene vyšetrovanie a pre ktorý bolo voči sťažovateľke vznesené obvinenie, je

iným trestným činom, na ktorý sa vzťahuje vecná príslušnosť vyšetrovateľa, je zmätočné. Vec podľa názoru sťažovateľky nemôže predsa sama od seba (automaticky) prejsť zo skráteného vyšetrovania do vyšetrovania, navyše, ak by aj bola daná vecná príslušnosť vyšetrovateľa, prechod zo skráteného vyšetrovania do vyšetrovania sa musí udiať jednoznačnou procesnou formou podľa Trestného poriadku. Nemôže ísť o odovzdanie ani o odstúpenie. Trestný poriadok pozná len nariadenie vyšetrovania prokurátorom vo veci, v ktorej sa vykonáva skrátené vyšetrovanie, ak to okolnosti odôvodňujú, podľa § 174 ods. 2 písm. g) TP. Zmena právnej kvalifikácie je takouto okolnosťou, pretože práve § 163 ods. 5 TP hovorí, že posúdenie skutku ako iného trestného činu, než aký bol uvedený v uznesení o vznesení obvinenia, je okolnosť, na ktorú je potrebné obvineného upozorniť a toto upozornenie zaznačiť v zápisnici.

Ďalej sťažovateľka uvádza, že samotná prokurátorka priznáva, že v danej veci bol dôvodný postup podľa § 163 ods. 5 TP, teda upozorniť na zmenu právnej kvalifikácie, a že vydanie nového uznesenia o vznesení obvinenia je nadbytočný postup vyšetrovateľky. Vzápätí prokurátorka konštatuje, že nie je možné konštatovať, že by tento postup bol nezákonný. Z uvedeného sťažovateľka vyvodzuje, že na druhej strane ale nemožno zároveň konštatovať, že by postup vyšetrovateľky bol zákonný. Tým sa podľa názoru sťažovateľky vytvára *«dojem, že nie každé konanie, na ktoré orgán činný v trestnom konaní nemá zákonné predpoklady, a napriek tomu ho vykoná, je nezákonné a porušením zákona. Pravdepodobne je len „nedôvodné“»*. Sťažovateľka však zastáva názor, že aj *„nedôvodné konanie spadá pod ochranu čl. 17 ods. 2 ústavy.“* Prokurátor je oprávnený zrušiť podľa § 174 ods. 2 písm. e) TP nielen nezákonné rozhodnutia vyšetrovateľa, ale aj jeho nedôvodné rozhodnutia. Medzi oprávnenia generálnej prokuratúry podľa § 6 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov patrí aj právo vykonať úkon podriadeného prokurátora alebo mu dať aspoň pokyn na vykonanie úkonu.

Sťažovateľka ďalej vyslovuje názor, podľa ktorého vzniesť obvinenie pre skutok, ktorý už je predmetom vznesenia obvinenia, je porušením čl. 17 ods. 2 ústavy. Takýto postup je v rozpore s inštitútom právoplatnosti rozhodnutí, a tým aj právnou istotou ako jedným z princípov právneho štátu. Pôvodné uznesenie o vznesení obvinenia nadobudlo právoplatnosť 21. októbra 2004. Vtedy bol skutok posúdený ako trestný čin podľa § 197a ods. 1 Trestného zákona. Meniť kvalifikáciu v prípravnom konaní je možné len podľa § 163

ods. 5 TP spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Teda spôsob, ktorý ustanovuje zákon, nebol dodržaný. Preto je sťažovateľka presvedčená o tom, že jej trestné stíhanie sa nedeje spôsobom, ktorý ustanovuje zákon, a je teda porušené ustanovenie čl. 17 ods. 2 ústavy.

Generálna prokuratúra bola povinná odstrániť tento stav. Tým, že tak neurobila a sama sa stotožnila so závermi podriadených prokuratúr a opakovaný podnet odložila bez prijatia ďalších opatrení s tým, že vecou sa už nebude zaoberať, ak ďalšie podnety nebudú obsahovať nové skutočnosti, sama porušila čl. 17 ods. 2 ústavy.

Vzhľadom na uvedené podstatné skutočnosti sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po prejednaní tejto sťažnosti v senáte vydal tento nález:

„Ústavný súd Slovenskej republiky vyslovuje, že odložením opakovaného podnetu sťažovateľky Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky bez prijatia ďalších opatrení zo dňa 6. 5. 2005 sp. zn. IV/1 GPt 198/05 bolo porušené nasledovné základné právo alebo sloboda: Právo na stíhanie len zo zákonných dôvodov a spôsobom, ktorý stanovuje zákon podľa čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje odloženie opakovaného podnetu sťažovateľky Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky bez prijatia ďalších opatrení zo dňa 6. 5. 2005 sp. zn. IV/1 GPt 198/05, vracia jej vec na ďalšie konanie a prikazuje obnoviť stav pred porušením základných práv a slobôd podľa právneho názoru Ústavného súdu Slovenskej republiky.

Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľke primerané finančné zadostučinenie vo výške 200.000 Sk (...) proti Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky ako aj trovy právneho zastúpenia vo výške 5 300 Sk (...) za dva úkony právnej pomoci.“

Výšku primeraného finančného zadostučinenia odôvodňuje sťažovateľka *„stratou pocitu istoty v rozhodovaní štátnych orgánov najmä vrcholných orgánov dozoru nad zachovávaním zákonnosti a ústavnosti.“*

II.

Podľa ustanovenia čl. 130 ods. 1 písm. f) ústavy ústavný súd začne konanie o návrhu fyzických osôb alebo právnických osôb v prípadoch ustanovených v čl. 127 a čl. 127a ústavy.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 prvej vety ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nie je ústavný súd príslušný, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené alebo podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd návrh odmietne, ak dospeje k názoru, že je tu ktorýkoľvek z dôvodov opodstatňujúcich odmietnutie návrhu, a spravidla neskúma aj ďalšie dôvody umožňujúce odmietnuť návrh. Pre odmietnutie návrhu postačuje existencia čo i len jediného z dôvodov uvedených v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zistil, že prijatiu návrhu na konanie bráni dôvod ustanovený v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Ochrana základných práv a slobôd v konaní o ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ústavy vychádza z princípu subsidiarity (arg. ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd). Ochrana základným právam a slobodám poskytujú predovšetkým všeobecné súdy. Právomoc ústavného súdu na konanie o porušení základného práva alebo slobody je daná iba vtedy, ak ochranu neposkytujú všeobecné súdy (napr. III. ÚS 32/03).

Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať (...) inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Zo sťažnosti a jej príloh vyplýva, že trestná vec sťažovateľky sa v čase podania sťažnosti ústavnému súdu nachádzala v tzv. predsúdnom štádiu trestného konania. Z toho vyplýva, že až po podaní obžaloby sa môže začať konanie pred súdom. V takomto prípade všeobecný súd bude povinný skúmať ústavnosť a zákonnosť konania predchádzajúceho podaniu obžaloby, a to najmä so zreteľom na dodržanie základných práv a slobôd vrátane práva na stíhanie „z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon“. Všeobecný súd má podľa Trestného poriadku celý rad účinných procesných nástrojov, ako zabezpečiť nápravu porušenia základných práv a slobôd v predchádzajúcom konaní, ak samozrejme dospeje k záveru, že boli porušené. Z uvedeného dôvodu je to teda v prvom rade všeobecný súd, ktorý bude oprávnený a povinný rozhodnúť o ochrane základných práv a slobôd, a preto nie je daná právomoc ústavného súdu v tejto veci konať. Skutočnosti, ktoré uviedla sťažovateľka v sťažnosti, neumožňujú vyvodiť taký záver, že by ňou namietané porušenie označeného základného práva nebolo možné odstrániť pred všeobecným súdom.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 prvej vety zákona o ústavnom súde o odmietnutí sťažnosti pre nedostatok svojej právomoci.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. októbra 2005